

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 13. ožujka 2024.

Analiza odluke

Gjurašin protiv Hrvatske
Zahtjev br. 47453/17

čl. 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

*Prigovori odvjetnika o povredi prava na pošteno suđenje
zbog navodne pristranosti sudaca Vrhovnog suda
odbačeni kao nedopušteni*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca donio je 16. siječnja 2024. odluku kojom je odbacio zahtjev podnositelja sukladno čl. 35. st. 1., st. 3. a) i st. 4. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje u tekstu: Konvencija) u jednom dijelu kao očigledno neosnovan, a u drugom dijelu zbog neiscrpljivanja djelotvornih domaćih pravnih sredstava.

Protiv podnositelja zahtjeva, po struci odvjetnika, bila su pokrenuta tri disciplinska postupka pred disciplinskim sudom Hrvatske odvjetničke komore (dalje u tekstu: HOK) radi teže povrede dužnosti i ugleda odvjetništva, konkretno zbog neplaćanja članarine HOK-u. Tijekom sva tri postupka Izvršni odbor HOK-a donio je rješenja o obustavi obavljanja odvjetničke službe do okončanja disciplinskog postupka. Protiv ta tri rješenja HOK-a, podnositelj je uložio žalbe Vrhovnom sudu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VSRH), koje je taj sud odbio. VSRH je zasjedao u vijeću od tri suca i dva odvjetnika¹ kad je odlučivao o prizivu podnositelja. Protiv presuda VSRH-a podnositelj je podnio ustavne tužbe u kojima je prigovorio da vijeće VSRH-a koje je odlučivalo o njegovim žalbama nije bilo nepristrano s obzirom da su članovi vijeća, među ostalim, bila dva odvjetnika, koji su i članovi HOK-a, a čija rješenja on pobija. Jednu ustavnu tužbu Ustavni sud je odbio, dok je druge dvije proglasio nedopuštenima. Nakon toga, podnositelj je podnio zahtjev Državnom sudbenom vijeću radi uvida u imovinske kartice dva suca koji su zasjedali u vijeću VSRH-a. Podnositelju je u konačnici odobren uvid u imovinske kartice tih sudaca iz kojih je saznao da je HOK dotičnim sucima isplatio naknadu za predavanja koja su ondje održali.

¹ Čl. 60. st. 2. Zakona o odvjetništvu (NN 09/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11, 126/21)

„Protiv odluke Upravnog odbora Hrvatske odvjetničke komore u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka dopušten je priziv Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji se izjavljuje putem Hrvatske odvjetničke komore. Priziv zajedno sa spisima predmeta proslijeđuje se odmah Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. U prizivnom postupku Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću sastavljenom od pet članova, od kojih su predsjednik i dva člana suci tog suda, a dva člana odvjetnici s liste koju je utvrdila Hrvatska odvjetnička komora“

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio temeljem čl. 6. st. 1. Konvencije zbog pristranosti vijeća VSRH-a obzirom da je bilo sastavljeno od dva suca koji su svojedobno primali uplate od HOK-a te od dva odvjetnika koji su bili članovi HOK-a. Također temeljem čl. 6. st. 1. Konvencije, podnositelj je prigovorio pristranosti Ustavnog suda, zbog toga što su o njegovim ustavnim tužbama odlučivali i suci od kojih je jedan bio bivši odvjetnik, a time i bivši član HOK-a.

Prigovori o nedostatku nepristranosti VSRH-a

Europski sud je istaknuo nedosljednost tvrdnji podnositelja zahtjeva koji je pred domaćim sudovima tvrdio da već sama činjenica sudjelovanja dva odvjetnika u postupku pred VSRH-om dovodi u pitanje nepristranost tog suda, dok je pred Europskim sudom naveo da je nepristranost VSRH-a upitna zbog kombinacije tog elementa te zbog sudjelovanja dva profesionalna suca koji su svojevremeno primali naknade od HOK-a.

Nadalje, Europski sud je ponovio da sa stajališta objektivne nepristranosti, sudjelovanje članova određenih profesija u vijeću suda koje odlučuje povodom nekog disciplinskog pitanja, ne otvara pitanja temeljem odredbi Konvencije sve dok ti članovi djeluju u osobnom svojstvu ([Albert i Le Compte protiv Belgije](#), br. 7299/75 i 7496/76, st. 32., 10. veljače 1983.).

U odnosu na prvu presudu VSRH-a, Europski sud je primijetio da iz imovinskih kartica sudaca proizlazi da su primali naknade od HOK-a za održana predavanja u razdoblju nakon donošenja te presude, te se stoga njihova nepristranost u odlučivanju o podnositeljevoj žalbi ne može dovesti u pitanje.

Sukladno navedenom, zahtjev podnositelja u ovom dijelu proglašio je očigledno neosnovanim, i kao takav nedopuštenim.

U odnosu na druge dvije presude VSRH-a, Europski sud je naveo da bi prijedlog za obnovu postupka (koji se inače nije smatrao djelotvornim), u predmetu podnositelja predstavljao djelotvorno pravno sredstvo ([Nikula protiv Finske](#) (odl.) br. 31611/96, 30. studeni 2000.). Unatoč podnesenim ustavnim tužbama, prijedlog za obnovu postupka je uistinu predstavljao jedino djelotvorno pravno sredstvo jer je podnositelju ostavljao dovoljno vremena da pribavi informacije koje su prema njegovom mišljenju dovodile u pitanje nepristranost sudaca. U tom trenutku, prijedlog za obnovu postupka je bio institut predviđen Zakonom o upravnim sporovima² te je apsolutni rok za podnošenje istog bio godinu dana od pravomoćnosti pobijane presude. Obzirom na navedeno, te uzevši u obzir tvrdnju podnositelja da nije u roku³ podnio prijedlog za obnovu postupka jer tada nije sumnjao u nepristranost dvaju sudaca VSRH-a, Europski sud je istaknuo da ne može smatrati opravdanim takvo odlaganje jer podnositelj kao bivši odvjetnik nije postupao s nužnom revnošću pri pribavljanju potrebnih informacija ([Tabak protiv Hrvatske](#), br. 24315/13, st. 78.-80., 13. siječanj 2022.). Također je naglasio da su sporne informacije bile dostupne devet i pol mjeseci prije isteka roka za podnošenje prijedloga za obnovu postupka.

² Čl. 76 st. 1. t. 5. Zakona u upravnim sporovima (NN 20/2010):

„Spor okončan presudom obnovit će se na prijedlog stranke:

... 5. ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je prema čl. 15. ovoga Zakona morao biti izuzet.“

³ Vrhovni sud je navedene dvije presude donio 11. prosinca 2014., te je posljednji dan za podnošenje prijedloga za obnovu drugog i trećeg postupka bio 11. prosinac 2015.

Stoga je Europski sud smatrao da se štetne posljedice odlaganja u predmetu podnositelja mogu pripisati isključivo njemu, te je sukladno navedenom, a u odnosu na te dvije presude VSRH-a, odbacio prigovor podnositelja kao nedopušten zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

Prigovor o nedostatku nepristranosti Ustavnog suda

U odnosu na prigovor o pristranosti Ustavnog suda, Europski sud je istaknuo da je taj prigovor podnositelj prvi put iznio u svom očitovanju Europskom sudu, koje je dostavio više od šest mjeseci nakon odluke Ustavnog suda.

Obzirom na navedeno Europski sud je utvrdio da je taj prigovor nedopušten jer podnositelj isti nije podnio tom Sudu u roku od šest mjeseci nakon donošenja konačne odluke Ustavnog suda.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2024. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava